10. Urfa

F. Urfa'lı olmak ne demek?

M: Misafirperver, her türlü insana kucak açmak. Gelen yabancıya iyi davranmak. Konu komşuya iyi davranmak. Bunlar hep önemlidir. Bunları bilmeyen Urfalı olamaz. Gençlerin çoğu Urfanın ne olduğunu bilmez ama büyükler bilir. Şimdi gençler farklı. 50 yaşın üstüne sorsan hepsi birbirini tanır ama gençler çok tanımıyor. Çünkü misafirlik yapmıyorlar. Hepsi telefon başında. Aşiret nedir bilmezler.

F: Gençler nasıl yaşıyor?

M: Kendi başına medyayla, onlarla uğraşıyorlar.

F: Sizin hayatınızda aşiretin önemi nedir?

M: Aşiret demek birbirini tanımak. İnsan ilişkileri.

F: Sosyal ilişkiler çok sıkı yani.

M: Bir kavga olursa, aşiret kendinden olanın tarafını tutarlar.

F: Yani kavgaları çözüyorlar.

M: Aşiretin hepsi akrabadır. Aşiret liderleri araya girer, o haksız bu değil gibi. Gerekirse para ödetirler.

F: Aşiret sadece kendi aşiretindekilerin mi kavgasını çözüyor yoksa?

M: Birbirlerine girerler kavga çözülmezse. Mesela çözmedi. Herkes birbirine girer. Ya barış ya komple kavga.

F: Gençler şimdi liderleri bilmiyor, tanımıyor mu?

M: Yok hayır. Aşiret reisi kimdir bilmiyorlar.

F: Mahalleniz nasıl bir yer?

M: Kırsal kesim, şehrin sonunda kalıyor. Fakir bir bölge. Gecekondu evler hep. Düzensiz evler. Herkes birbirini tanır, kim ne yapıyor bilir. Yaş olarak genç ve yaşlı eşit. 5-6000 genç.

F: Meslek olarak?

M: Genelde tarım.

F: Dil olarak?

M: %80 Kürtçe.

F: Sizin mahallenizde Suriyeli var mı?

M: Var, 500 kadar.

F: Onlar Arap mı Kürd mü?

M: Karışık, çoğu Arap.

F: Onlar nasıl yani aynı yerde mi yaşıyor?

M: Çoğu aynı sokakta.

F: Sizce neden o sokakta oturuyor,

M: Birbirini tutuyolar, bi durumda beraber olmak içinn.

F: Neden özellikle o sokak

M: Birbirlerini korumak için.

F: Onlar da çalışıyor mu?

M: İşçiler evet. İnşaat, esnaf olanı var bakkal dükkanları var.

F: Günlük hayatta buradaki Türk vatandaşlarla Suriyeliler arasında muhabbet oluyor mu?

M: Sokakta genelde. Genelde sokakta.

F: İnsanlar arkadaş oluyor mu?

M: Evet herkesin Türk arkadaşları var.

F: Burda o arkadaşlık nasıl gözüküyor

M: Beraber çalışıyorlar mesela, samimi oluyorlar, burda geziyolar, parkta oturuyolar. Birbirlerini çağırıyorlar kahve, çay içmeye.

F: Evleniyorlar mı?

M: Suriyeli kızlar buradakilerle evleniyor.

F. Böyle bir şey olunca bu nasıl karşılanıyor

M: Şimdi diyelim eşi var. Suriyeli kızı görüyor onu da alıyor. Sonra ailesi bozuluyor. Aileye etkisi oluyor. Birinci eşini terkediyor, aile dağılıyor. Yuva dağılıyor.

F: Sizin eşleriniz Kürt mü?

M: Evet

F: İkinci eş Suriyeliyse sıkıntı mı oluyor?

M: Türk de bozuyor, ama Türk ikinci eş çok nadir oluyor. Suriyeli ikinci kadın almak daha kolay. Aileye para veriyor kızı almak için.

F: Aileye para veriyor?

M: Evet, Suriyeli kızla evlenirken ailesine de para veriyorsun. Sonra kıza eşi bakıyor.

F: İkinci eş aileyi bozuyor? Nasıl?

M: Birinci eş istemiyor, adam da başka ev tutuyor. O ilk eş de mağdur kalıyor. Çocuklar mağdur oluyor.

F: Hem Suriyeli hem Türk için geçerli yani

M: Evet Türkler vermiyor ikinci eş.

F: Ailenin içinde diğer insanlar nasıl karşılıyor?

M: Hoş bakmıyor, niye evlendin? Yaşın 50 olmuş? İkinci karıyı napıcan çocukların var diyolar.

F: İkinci eşi Suriyeliler olunca bu durumda insanlar farklı bakıyor mu?

M: Diyolar ki bu Suriyeliler namussuzdur. Bu olmasa kocam gitmezdi diyorlar. O Suriyeli olması sorunn değil, ikinnci eşi olması sorun. Ama Suriyeliler daha çok ikinci eş olarak verdiği için Suriyelilere iyi bakmıyor.

F: Suriyeli aileler için bu nasıl aslında?

M: İstiyorlar gidip ailesinden.

F: Sizin Türk olmanız sorun olmuyor.

M: Hayır olmuyor. İmam nikahı oluyor. Suriye'de de böyle.

F: Suriyelilerin buradaki yaşantıları boyunca onların sizde bıraktığı intiba neydi?

M: İntiba bozuk. Fuhuş çok onlarda. Kavga var. Şehri kirletiyorlar. Mahalleyi. Gece 12-1'e kadar oturuyolar, müzik çalıyolar insanlar rahatsız oluyor. Gece 1 olmuş bağırarak konuşuyorlar.

F: Muhabbet oluyor dediniz

M: Arkadaşlıklar oluyor ama daha az Türk ve Suriyeliler arasında.

F: Çünkü intiba iyi değil öyle mi?

M: Güven yok.

F: Genelde Suriyeliler hakkında iyi düşünmüyorlar?

M: Mesela Suriyeli ayrımcılık çok yapıyor. Mesela Suriyeli gidip Suriyeli bakkaldan alışveriş yapıyor, yanındakinden yapmıyor. Niye bu Türktür, niye ayrımcılık yapıyosun, Türkiye sana kapı açtı. Kendileri bize sığınmışlar, ayrımcılık yapıyorlar. Bunlar devletlerine hainlik yaptı. Buraya geldiler.

F: Türk vatandaşları ve Suriyelilerin arasında ne fark var?

M: Onlar bizden daha iyi yaşıyor, paraları var zenginler. Yaşantımız çok farklı onlarla. Onlar 100 lira kazansa bir günde yer. Biz öyle yapmıyoruz. Keyiflerine düşkünler.

F: Peki fark var mı ruhen?

M: Var, yeme içmede, sevişmede. Gezmeler. 1'e 2'ye kadar narigle içip çerez yiyolar.

F: Çok farklılar yani. Bunlar Arap Suriyeliler için mi geçerli Kürt Suriyeliler için mi?

M: Araplar. Kürtler zaten fakir. Onlarda keyif meyif yok bizim gibiler.

F: Hiç farklı değil mi Kürtler.

M: Çok az.

F: Neden acaba?

M: Onlar zamanınnda bizden gitmişler. Urfa'dan, Akçakale'den yerleşmişler. Suriye de onlara Türklere benziyo diye kimlik vermedi.

F: Sizce dilin önemi nedir?

M: Önemli değil. Örf adet önemli. Bizde önemli olan insan olsun. O topluma ayak uydursun.

F: Sizin Suriye'de olan akrabanız var mı?

M: Yok

F: Ben İstanbul'da oturuyorum. Türk haberlerinde biz Türklerle Suriyeliler din kardeşiyiz deniyor. Ne düşünüyosunuz?

M: Doğru öyle. Onlar da Müslüman biz de. Fark yok. Hepimiz aynı dine yönelmişiz. Aynı Allahı, peygamberi tanıyoruz. Ama örf ve adetler farklı. Yoksa din aynı.

F: Bu dini paylaşmannın önemi nedir sizin için?

M: Önemli, bize göre peygamber demiş ki bütün Müslümanlar kardeş demiş. Diğer dine karşı da düşmanlığımız yok. Mesela Hıristiyanlara karşı ayrımcılık da yok. Bize uyuyorsa. Ama Hıristiyansa ona hayır için para verilmez, öncelik Müslümanındır. Ama Müslüman yoksa fakir olsa Hıristiyan dışlamazlar, ona verirler ama öncelik Müslümana.

F: Yani özel bir şey Müslüman olması?

M: Evet, Allah böyle emretmiş.

F: Yani yine de beni rahatsız ediyor diyorsunuz.

M: O ayrıdır sevmek ayrı. Ama yeri geldi mi ona destek olunur Müslümansa.

F: Onları Müslüman olmaları sayesinde daha kolay kabul edebilir misiniz?

M: Evet ediyoruz.

F: Hayal edelim başka ülkeden biri sizi rahatsız ediyor. Örf adet farklı. Müslüman değil mesela. Ona karşı nasıl hissederdiniz?

M. Aynı değişmez. Rahatsız ettikten sonra fark etmiyor. Mesela bir Hıristiyan iyi ve beni rahatsız etmiyor, ben derim bu beni rahatsız eden Müslümandan bu daha iyidir diye.

F: Yani Müslüman olmaları çok önemli değil.

M: Yok Müslüman olsun naparsa yapsın diye bir şey yok.

F: İnsanlık daha önemli, Rahatsız etmemesi, zararlı olmaması.

M: Sana zararlıysa zaten Müslüman olamaz. O zaman Müslümalnık şartlarını taşımıyor.

F: Müslüman olmasının önemi İslam'ın içinde kurallara uyması gerekir. Uyuyorsa hoşunuza gidiyor.

M: Başka dinde olsa biri ama bu kurallara uyuyorsa hoşuma gider.

F: Demek ki Müslüman olmak önemli değil. Müslüman olarak davranmak önemli.

F: